

Zpravodaj České národopisné společnosti

Ročník 26

Praha, červen 2022

Číslo 2

Vážené členky a vážení členové České národopisné společnosti,

druhé letošní číslo Zpravodaje přináší nové informace o činnosti České národopisné společnosti v období března až června 2022.

Věnujte, prosím, pozornost především **výsledkům letošní Ankety o Cenu České národopisné společnosti, výsledkům Studentské ceny, přesunutí termínu setkání na Velké Javořině a mnohému dalšímu.**

Činnost exekutivy

- Hlavní výbor se sešel v daném období na jednom jednání, a to 9. června 2022 na půdě Etnografického ústavu Moravského zemského muzea.
- ČNS obdržela v květnu kladné vyrozumění z Ministerstva kultury ohledně udělení dvou grantů na rok 2022, které budou sloužit k vydání prvního čísla Národopisného věstníku v tomto roce, ročník XXXIX/81 a na opětovné zpřístupnění bibliografické databáze.
- ČNS již dříve obdržela vyrozumění o oficiálním schválení udělení dvou žádostí o dotace pro rok 2022 u Rady vědeckých společností, a to na vydání druhého čísla Národopisného věstníku 2022, ročník XXXIX/81 a na pasportizaci digitalizovaných dotazníků ČNS.
- 27. května 2022 proběhlo plenární zasedání Rady vědeckých společností České republiky, kterého se za ČNS zúčastnil předseda PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D. Byl zvolen předseda RVS ČR, a to doc. RNDr. Lubomír Hrouda, CSc., a devítičlenný Výkonný výbor RVS ČR.
- HV ČNS připravuje téma konference ČNS, která se spolu s Valným shromážděním uskuteční 19.–21. září 2023.

Cena České národopisné společnosti

- HV ČNS vyhodnotil další ročník **Ceny České národopisné společnosti**, v jejímž rámci jsou oceňovány významné počiny, které v uplynulém roce výrazně přispěly k rozvoji a propagaci oboru etnologie. HV ČNS děkuje všem hlasujícím! Do hlasování se v letošním roce zapojilo celkem 42 členů ČNS (38 individuálních a 4 kolektivní).
- **Anketa má následující vítěze:**

- V kategorii publikace: Beránková, Helena – Dvořáková, Hana (eds.): *Lidová kultura na Moravě v zrcadle času*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2021.
- V kategorii výstava, expozice: *Masky, kostýmy, maškary. Maskované občůzky a průvody v tradici jihovýchodní Moravy na fotografiích, uměleckých dílech i hmotných dokladech* (Muzeum luhačovického Zálesí, 7. 10. 2021–18. 9. 2022).
- V kategorii projekt, akce, konference: *Konference Muzea v přírodě a jejich role při záchraně lidové architektury* (Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při České národopisné společnosti, Národní ústav lidové kultury a Česká národopisná společnost, místo konání: NÚLK Strážnice, 15. 9. 2021–16. 9. 2021).
- **Čestnou cenu Pěti rudých růží** se HV ČNS rozhodl za rok 2021 udělit: za úspěšné ukončení projektu revitalizace selského dvora U Matoušů v Plzni-Bolevci.
- Ceny budou vítězům předány v rámci 77. mezinárodního folklórního festivalu ve Strážnici 25. června 2022. Všem vítězům gratulujeme!
- HV ČNS by rád zdůraznil, že na základě Stanov ČNS je nepřipustné hlasovat pro svůj vlastní počin a **v případě publikací rozhoduje vřočení vydání tištěné verze**.

Studentská cena ČNS

- Hlavní výbor ČNS podporuje vědeckou práci mladých badatelů a vyhlásil i letos **Studentskou cenu ČNS** pro nejlepší bakalářskou a nejlepší diplomovou práci.
- Ke dni 15. března 2022, kdy bylo uzavřeno přihlašování prací, byly do soutěže přihlášeny tři práce v kategorii bakalářských prací a tři práce v kategorii diplomových prací. Práce pocházejí od studentů Ústavu evropské etnologie FF MU Brno, Ústavu etnologie FF UK Praha, Katedry tance Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění v Praze a Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK Praha.
- Porota, která práce vyhodnotila, byla složena z členů Hlavního výboru ČNS.
- V kategorii bakalářských prací nebyla za rok 2021 cena udělena.
- V kategorii diplomových prací byla cena za rok 2021 udělena, zvítězila práce Lucie Vrlové: *Tvorba katalogu fotografického fondu Antonína Václavíka*. Praha: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK, 2021. Vítězce gratulujeme!
- Studentská cena spojena s finanční odměnou. Diplomy budou vítězům předány taktěž v rámci 77. mezinárodního folklórního festivalu ve Strážnici 25. června 2022.

Fond PhDr. Aleny Plessingerové, CSc., a PhDr. Josefa Vařeky, DrSc.

- Jak jsme již členy ČNS informovali v minulých číslech Zpravodaje, na základě jednání doc. PhDr. Miroslava Války, Ph.D., s paní **PhDr. Alenou Plessingerovou, CSc.**, nabídla dr. Plessingerová ČNS velkorysý finanční dar, který posloužil ke zřícení

účelového Dárcovského fondu PhDr. Aleny Plessingerové, CSc., a PhDr. Josefa Vařečky, DrSc. V roce 2021 byl obohacen i o dar v hodnotě 10 000 Kč **doc. PhDr. Ireny Štěpánové, CSc.**, z pozůstalosti jejího otce.

- Dárcovský fond byl zřízen za účelem podpory etnografických terénních výzkumů vysokoškolských studentů oboru etnologie na území České republiky. Je zaměřen jak na etnografické výzkumy jevů materiální kultury (vesnické stavitelství, lidový oděv, strava, transport, malovýrobní zemědělství, domácí a řemeslná výroba, lidové a zlidovělé umění), tak nemateriálních kulturních jevů výročního a rodinného obyčejového cyklu, lidové religiozity a léčitelství. Vzhledem k modernizaci života ve vesnickém i městském prostředí lze u zmíněných jevů sledovat jejich vývoj provázený novými funkcemi, jež odpovídají současným životním formám. Základním kritériem při výběru soudobých kulturních forem bude však jejich vazba na tradici.
- Udělení finanční podpory studentům z dárcovského Fondu bude podmíněno zpracováním výzkumného projektu (ideový záměr, termín, lokalizace a finanční náklady výzkumu) v češtině, který student předloží do 30. listopadu roku, jenž předchází roku vlastního výzkumu, Správní radě Fondu.
- Pětičlenná **Správní rada** Dárcovského fondu pracuje ve složení: PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D. (předseda ČNS), PhDr. Zuzana Čermáková, Ph.D. (vědecká tajemnice ČNS), PhDr. Martin Novotný, Ph.D. (člen HV ČNS), doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D. (ÚEE FF MU Brno), doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D. (ÚE FF UK Praha). **Dozorčí rada** je totožná s revizní komisí ČNS ve složení: PhDr. Roman Doušek, Ph.D., Mgr. Jan Pohunek, Ph.D., a Mgr. Alexandra Zvonařová.
- K **30. listopadu 2021** byly přihlášeny a následně Správní radou schváleny tři žádosti o podporu, a to projekt studentky Kateřiny Nečacké z Ústavu evropské etnologie FF MU v Brně s názvem *Současná podoba religiozity u římských katolíků a členů Českobratrské církve evangelické na Rusavě a jejich vzájemné vztahy*, projekt studenta Petra Drastila ze stejného ústavu s názvem *Obnovená obchůzka královniček ve Svatobořicích-Mistříně* a projekt studenta Zdeňka Krajcara také ze stejného ústavu s názvem *Stavebně historický průzkum roubeného domu čp. 18 na bývalém tvrzišti ve Slavkově pod Hostýnem (okr. Kroměříž). Příspěvek k poznání vesnického domu na východní Moravě*. Poslední zmíněný student byl nakonec nucen z osobních důvodů podporu nepřijmout.
- S výsledky již proběhlých výzkumů měli být členové ČNS seznámeni formou studií v Národopisném věstníku v roce 2020, z důvodu epidemiologické situace však nemohlo dojít k dokončení terénních výzkumů u obou projektů. K publikování výzkumu Jitky Petřekové z Ústavu evropské etnologie FF MU v Brně s názvem *Vliv turismu na život a kulturu obyvatel valašské vesnice Velké Karlovice. Na příkladu penzionu Polanský* došlo v Národopisném věstníku 2/2021, studii studentky Kateřiny Vlkové ze stejného ústavu s názvem *Současný kulturní a společenský život vesnice v západních Čechách. Na příkladu obce Stýskaly (okr. Plzeň-sever)* si budeme moct přečíst v Národopisném věstníku 2/2022.

Připravované konference, semináře, akce

- **ZMĚNA TERMÍNU!!!** HV ČNS zve členy a přátele České národopisné společnosti a Národopisnej spoločnosti Slovenska na již **tradiční setkání na vrcholu Velké Javořiny (5. ročník)**, a to **15. října 2022 ve 12.00**.

Zahraniční spolupráce ČNS

- ČNS se jako člen World Council of Anthropological Associations (WCAA) hlásí ke zveřejněným stanoviskům, která se vztahují k válečnému konfliktu na Ukrajině, a podporuje i další související aktivity WCAA. Více na <https://www.waunet.org/wcaa/>.
- 5.–7. července 2022 proběhne v Paříži Valné shromáždění akreditovaných společností smluvních stran Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO, předseda ČNS PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D., se zúčastní zasedání online formou;
- Detailní informace o problematice nemateriálního kulturního dědictví je možné nalézt na internetových stránkách UNESCO na <http://www.unesco.org/culture/ich/>.

Národopisný věstník

- První číslo Národopisného věstníku 2022 bude na přelomu června a července rozesláno členům ČNS, kteří mají zaplacené příspěvky za rok 2022, resp. 2021. Obsahuje příspěvky zaměřené především na lidovou religiozitu, gratulace 9 jubilantům, recenze knih, připomenutí výstav i zpráv z dění oboru.
- Redakční rada NV a HV ČNS pracují na obměně obálky Národopisného věstníku. **Na její novou podobu se mohou členové těšit od prvního čísla roku 2023.** Usiluje se i o zřízení samostatných webových stránek přímo pro Národopisný věstník.
- Národopisný věstník není distribuován členům, kteří dluží členské příspěvky za tento, případně minulý rok. Po doplacení dlužných členských příspěvků jim bude Národopisný věstník zaslán dodatečně.

Dopisovatelská síť

- Hlavní výbor ČNS uvítá podněty z řad členů ČNS k **vytvoření tematických dotazníků**, své náměty můžete zasílat na e-mailovou adresu PhDr. Jany Polákové, Ph.D.: jpolakova@mzm.cz.
- Na přelomu června a července 2022 bude dopisovatelům rozeslán dotazník na téma **proměn posvícení/hodů v českých zemích**.
- Probíhá stále snaha oslovit nové dopisovatele z celé České republiky a obohatit tak tuto síť, což se zatím úspěšně daří. K dnešním dnům ČNS eviduje **150** dopisovatelů.
- Výhledově by měly být všechny dotazníky připravené k postupnému online zpřístupnění badatelům (v návaznosti na získání grantových prostředků).

Webové stránky ČNS

- Chtěli bychom poděkovat členům ČNS, kteří zasílají informace na naše webové stránky, a oslovit i další členy, aby **nám zasílali do kategorie AKTUALITY informace o nově vydaných knihách, o připravovaných a probíhajících výstavách, o pořádaných konferencích a seminářích či dalších akcích**, na nichž se podílejí členové ČNS a jež korespondují se zásadami činnosti ČNS. Webové stránky jsou určeny k informování o ČNS jako základní odborné oborové organizaci a o její aktuální činnosti a činnosti jejích členů. Informace zasílejte prosím na e-mailovou adresu: info@narodopisnaspolecnost.cz nebo martin.novotny@nulk.cz.
- Stránky si můžete prohlédnout na této adrese: www.narodopisnaspolecnost.cz.

Členská základna

- Hlavní výbor v daném období obdržel k posouzení **pět přihlášek**, nikdo z členů se neodhlásil. Novými členy ČNS se z rozhodnutí HV ČNS stali: Bc. Jitka Petřeková (ÚEE FF MU), PhDr. Petr Vodešil, Ph.D. (NMvP – Hanácké muzeum v přírodě – Příkazy), Mgr. Věra Colledani (Etnografický ústav MZM), Mgr. Daniela Závěská (Etnografické oddělení HM NM v Praze) a Mgr. Helena Medřická (Etnografické oddělení HM NM v Praze).
- Pro komunikaci se členy ČNS je využívána jak e-mailová, tak klasická pošta. Tímto bychom chtěli požádat členy ČNS, aby nám, **pokud došlo nebo někdy v budoucnu dojde ke změně jejich e-mailové a/nebo poštovní adresy, obratem sdělili její nové znění**. Stejně tak, pokud **dojde ke změně příjmení**, děkujeme. Platná poštovní a e-mailová adresa je potřeba pro zasílání informací a publikací ČNS – například Zpravodaje ČNS nebo Národopisného věstníku. Je škoda, pokud k adresátům zásilky a informace nedorazí a vracejí se zpět jako nedoručitelné. Informace o změně adres, prosím, zasílejte na e-mailovou adresu: woitsch@eu.cas.cz nebo na **poštovní adresu**: Česká národopisná společnost, Národní třída 3, 117 20 Praha 1. Děkujeme.
- ČNS upozorňuje, že e-mailovou poštou komunikuje pouze se členy, kteří podepsali souhlas se zpracováním osobních údajů. Ti, kteří tak neučinili, byli vymazáni z hromadného seznamu pro doručování elektronické pošty. Souhlas mohou podepsat i nadále po kontaktování Mgr. Marty Kondrové na e-mailové adrese: marta.kondrova@slovackemuzeum.cz.

GDPR

- Hlavní výbor ČNS sestavil v rámci GDPR **Interní směrnici k ochraně osobních údajů a Souhlas ke zpracování osobních údajů**, jenž byl zaslán k **podepsání** členům ČNS (i členům dopisovatelské sítě), kteří mají e-mailovou adresu, resp. poštou s Národopisným věstníkem již 2/2019. **Důrazně žádáme členy ČNS, kteří tak ještě**

neučinili, aby kontaktovali Mgr. Martu Kondrovou na e-mailové adrese: marta.kondrova@slovackemuzeum.cz nebo kontaktovali ČNS poštou na adresu ČNS: Česká národopisná společnost, z. s., Národní 3, 117 20 Praha 1. **Znění těchto dokumentů k vyplnění je možno stáhnout na adrese: <https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/o-nas/gdpr>.**

- Vámi podepsaný souhlas je **bezpodmínečně nutný pro komunikaci s Vámi jako členy ČNS** (týká se například Vaší e-mailové a poštovní adresy, tj. umožnění veškerého písemného styku s Vámi jako členy ČNS – zasílání Zpravodaje, Národopisného věstníku atd.) a tím tedy pro fungování ČNS. Děkujeme.
- Souhlas se zpracováním osobních údajů je možno kdykoliv odvolat.
- Více na <https://www.narodopisnaspolecnost.cz/index.php/o-nas/gdpr/item/368-obecna-informace-o-zpracovani-osobnich-udaju>.

Členské příspěvky

- Upozorňujeme členy, kteří ještě neuhradili členské příspěvky za rok 2022 (popř. i za rok 2021), aby tak obratem učinili.
- Zároveň upozorňujeme, že od 1. ledna 2015 členské příspěvky činí:

Řádný člen: 400 Kč / rok

Kolektivní člen: 1500 Kč / rok

senioři nad 70 let: 0 Kč (s možností dobrovolného příspěvku na činnost ČNS)

- HV ČNS by rád poděkoval za zasílání **dobrovolných příspěvků** na činnost ČNS, a to **doc. PhDr. Haně Hlôškové, CSc.**, z NSS (čestné členství) i **Mgr. Marii Brandstetrové a PhDr. Nadě Valáškové, CSc.**, (seniorčky nad 70 let).
- Členské příspěvky můžete uhradit poštou či bankovním převodem na účet České národopisné společnosti: **2300812413/2010, FIO banka, a. s.** (prosíme, pro lepší identifikaci platby napište do zprávy pro příjemce své jméno nebo číslo průkazky), nebo po předchozí domluvě také u pokladní ČNS PhDr. Jany Pospíšilové, Ph.D. (pospisilova@eu.cas.cz).

**Členové Hlavního výboru přejí všem členům ČNS
krásné léto roku 2022!**

Blatský dudák František Kopšík – v roce 2022 si připomínáme 200 let od jeho narození (fotografie ze sbírky Husitského muzea v Táboře).

Zpravodaj České národopisné společnosti, ročník 26, 2022, č. 2

Zpracovali Zuzana Čermáková a Jiří Woitsch.

Vydala ČNS se sídlem v Praze, Národní tř. 3 / Praha, červen 2022.